

 <p>FREDEKIKSBERG KOMMUNE</p> <p>SSA - Sundhed & Omsorg</p>		<p>Instruks til medarbejdere vedr. genoplivning og fravalg af genoplivningsforsøg</p>	
<p>Dokumentniveau: Instruks</p>	<p>Udarbejdet den: 27.6.2014 Version 4:</p>	<p>Revideret den: 26.11.2019</p>	<p>Revideres senest: Marts 2019</p>
<p>Forfatter: Heidi Næsted Stuhaug</p>	<p>Godkendt af: S- og O-chef Torben Laurén</p>	<p>Ansvarlig for revision: Heidi Næsted Stuhaug</p>	

Formål:

- At det sundhedsfaglige personale er bevidste om deres handlepligt og behandlingsmæssige ansvar i tilfælde, hvor en borger får hjertestop eller bliver fundet livløs.

Målgruppe og ansvar:

Denne instruks henvender sig til sundhedsfaglige medarbejdere, der yder pleje og omsorg hos borgere i eget hjem, plejecentre eller lignende enheder. Det er lederens ansvar, at instruksen er kendt af alle medarbejdere.

Anvendelsesområde:

Instruksen er gældende for alle institutioner under Sundheds- og omsorgsområdet i Frederiksberg Kommune.

Definition af begreber:

Uafvendeligt døende: En borger er uafvendeligt døende, når døden med stor sandsynlighed forventes at indtræde inden for dage eller uger trods anvendelse af de behandlingstilbud, der er til rådighed.

Fremgangsmåde:

Når du finder en livløs:

Du skal som sundhedsfaglig medarbejder altid forsøge genoplivning og tilkalde hjælp, hvis du finder en borger livløs, medmindre lægen har ordineret fravalg af genoplivningsforsøg.

Der er dog følgende undtagelser, hvor du kan undlade genoplivning:

1. Hvis en læge forudgående har ordineret fravalg af genoplivningsforsøg (lægens beslutning er dokumenteret på "Borgeroverblik" under "VIGTIGT": IGVH ingen genoplivning ved hjertestop).
2. Hvis du finder en livløs borger, som ud fra en sygeplejefaglig vurdering skønnes udsigtsløs at genoplive, kan genoplivning undlades, hvis det beslutes ved en umiddelbar lægelig vurdering. Kontakt derfor lægen straks med henblik på umiddelbart fravalg.
3. Hvis den uafvendeligt døende har skrevet livstestamente
4. Når en læge har skrevet, at dødens indtræden er forventet
5. Når borgeren dør alene i sit hjem og borgeren har modtaget terminalpleje af hjemmesygeplejen
6. Når døden er åbenbar (der er hos borgeren omfattende forrådnelse eller åbenlyse kvæstelser eller skader, som ikke er forenelige med fortsat liv)

Hvis du er i tvivl, om du i en konkret situation kan undlade genoplivningsforsøg, skal det iværksættes, indtil situationen er afklaret.

Det er vigtigt, at du er bekendt med de aftaler, der foreligger i din egen organisation, som vedrører klare aftaler for den præcise arbejdsgang for situationer, hvor du finder en borger livløs, da der kan være forskel fra afdeling til afdeling.

Særligt for ansatte i hjemmeplejen:

Finder du en borger livløs, og der ikke foreligger ordination på fravalg af genoplivningsforsøg, skal Alarmcentralen kontaktes omgående på tlf. 112 og genoplivningsforsøg påbegyndes. Du skal forblive hos borgeren, indtil rette hjælp er ankommet til borgerens hjem. Personalet på Alarmcentralen vil kunne støtte dig i at yde den rette hjælp.

Når 112 er ankommet til borgerens hjem, kontaktes Hjemmeplejens Callcenter på telefonnummer 38 21 33 00, så en sygeplejerske kan sendes ud til dig, for at bistå dig i forløbet. Dette gælder også for kommunens private leverandører.

Fravalg af genoplivning i en akut situation:

Der kan være situationer, hvor en læge ikke på forhånd har ordineret fravalg af genoplivningsforsøg, men hvor du som autoriseret sundhedsfaglig medarbejder finder borgeren livløs og ud fra et sygeplejefagligt skøn ikke vurderer, at borgeren kan genoplives. Før at du kan undlade eller afslutte et genoplivningsforsøg, skal du også i dette tilfælde have en lægefaglig beslutning.

En sådan lægelig beslutning kan indhentes telefonisk ved opkald til:

- Borgerens praktiserende læge eller
- Akuttelefonen 1813 via det direkte telefonnummer: **xxxxxxx** (= først i kø til 1813 læge") eller
- Alarmcentralen via telefon nr. 112

Lægen har brug for oplysninger om borgerens helbred, findesituationen og andre relevante oplysninger.

Når en borger helt åbenlyst er afgået ved døden:

Der er situationer, hvor du som sundhedsfaglig medarbejder kan konstatere at døden er indtruffet. I disse situationer, kan du undlade genoplivningsforsøg. Dette gælder:

- Når døden er åbenbar (omfattende forrådnelse eller åbenlyse kvæstelser eller skader som ikke er forenelige med fortsat liv)
- Når en læge har vurderet, at dødens indtræden er forventet.
- Når borgeren dør alene i sit hjem, og har modtaget terminalpleje i sygeplejen.

Forudgående fravalg af livsforlængende behandling, herunder genoplivningsforsøg:

Lægen har i samarbejde med borgeren og/ eller pårørende mulighed for på forhånd at beslutte, at genoplivning ikke skal forsøges. Denne beslutning træffes ud fra borgerens ønsker og en vurdering af borgerens helbredstilstand.

Du har som sundhedsfaglig medarbejder pligt til, med borgerens accept, at bede lægen vurdere helbredstilstanden hos en borger, der efter din vurdering er:

- Uafvendelig døende
- Svært invalideret eller permanent vegetativ

- Stærkt helbredsmæssigt svækket

Lægen kan i disse situationer, udover relevante behandlingsmæssige tiltag, tage stilling til:

- Om der skal ske en begrænsning eller justering af den livsforlængende behandling
- eller fravælges genoplivning i tilfælde af, at borgeren får hjertestop.

Hvornår skal du kontakte lægen:

Din anmodning til lægen skal altid ske ud fra en konkret vurdering af borgerens aktuelle situation. Der må derfor ikke etableres en procedure, hvor der automatisk anmodes om lægelig vurdering, f.eks. ved indflytning i plejebolig.

Du skal som sundhedsfaglig medarbejder løbende observere den enkelte borger og ud fra de konkrete omstændigheder tage kontakt til lægen, når det er fagligt relevant:

1. Når en borger (eller pårørende til en borger, der ikke selv kan tage stilling) giver udtryk for ikke at ville genoplives, eller at borgeren ikke ønsker en iværksat behandling, skal lægen kontaktes. Det er lægens opgave at tage stilling til, om borgeren er "habil". Du kan i denne situation skrive en korrespondance meddelelse til egen læge. Lægen tager herefter stilling til, om borgeren i den aktuelle situation skal vurderes ved besøg, eller om habiliteten kan vurderes ud fra lægens kendskab til borgeren og de sundhedsfaglige medarbejders observationer.
2. Hvis en pårørende til en borger, der ikke selv kan tage stilling, ønsker behandlingsfravalg, skal lægen kontaktes, da behandlingsfravalg også i det tilfælde beror på en lægefaglig vurdering.
3. Du skal som sundhedsfaglig medarbejder løbende observere ændringer i helbredstilstanden hos den enkelte borger. Hvis du vurderer, at borgerens helbredstilstand forværres, skal du kontakte lægen telefonisk med henblik på såvel behandling såvel som fravalg af behandling:
 - a. Ved akut forværring kontaktes egen læge og udenfor normal åbningstid (hverdage i dagtiden), kontaktes akuttelefonen 1813 på telefonnummer xxxxxxxx (= først i kø til 1813 læge).
 - b. Hvis du skønner, at henvendelsen kan vente, kontaktes egen læge telefonisk den førstkommande hverdag. Vælger du at skrive en korrespondancemeddelelse, skal denne følges op telefonisk først kommande hverdag.
4. Hvis en borger er udskrevet fra hospital eller i et palliativt forløb, hvor der er fravalgt behandling, er det den læge, der har haft samtalen med patienten og evt. pårørende, der skal dokumentere fravalget. Er du i tvivl skal du kontakte borgerens egen læge med henblik på afklaring.
5. Du skal også tage lægekontakt, hvis der er fravalgt behandling hos en borger, der er skønnet døende eller alvorligt helbredsmæssigt svækket, og helbredssituationen bedres markant.

Referencer:

1. Vejledning om fravalg af livsforlængende behandling, herunder genoplivningsforsøg, og om afbrydelse af behandling uden for sygehuse, Sundhedsstyrelsen 2014

2. Instruks (2) til medarbejdere, der yder pleje og omsorg. Genoplivning og fravalg af genoplivningsforsøg, Københavns Kommune, Center for Sundhed, april 2014
3. Sundhedsloven, kap.6, §26-27, stk.1+2, stk. 5
4. Bekendtgørelse om livstestamenter, BEK nr. 854 af 22/06/2018
5. Livstestamenteregistret, RH 41-0-2